

Brinkhorst

in feite al bij bestaand onderzoek gebruikt worden, waarbij de vraag steeds aan de orde is wat het onderwerp van dat onderzoek is.

De **voorzitter**: Ik krijg de indruk dat over dit onderwerp niet voldoende gediscussieerd is in het algemeen overleg. Misschien moet er een vervolg-AO over dit onderwerp worden gehouden?

Mevrouw **Swildens-Rozendaal** (PvdA): Ik verwijfs de minister alleen maar naar alle relevante stukken die bij het overleg aan de orde waren. Daarin staat klip en klaar de definitie van "toetsbare eenheid".

Minister **Brinkhorst**: Mijn zorg betreft de uitvoerbaarheid van deze motie. Ik begrijp de intentie om bij het verlenen van een vergunning, dus niet de importvergunning, nader te bekijken op welke wijze een ethische toets plaatsvindt. Een praktisch punt hierbij is dat het gehele dossier met betrekking tot geïmporteerde dieren in het buitenland wordt opgevraagd. Dat betekent dat er daar een discussie plaatsvindt over de bedrijfsgeheimen die een rol spelen. Vanwege de afwezigheid van een juridische afdwingbaarheid lijkt het mij heel moeilijk om de gegevens te krijgen op basis waarvan de transgene handelingen hebben plaatsgevonden. Vanwege deze overwegingen wil ik eerst graag een schriftelijke reactie geven, zodat wij precies weten waarover het gaat. Wij zijn het eens over de hoofdlijn: het gaat niet om een importvergunning, maar om een toetsing bij de normale vergunning van de wijze waarop, ook voor geïmporteerde dieren, een mogelijke overschrijding plaatsvindt. Als de motie onuitvoerbaar zou zijn, zou ik de Kamer blij maken met een dode mus. Dat is het laatste wat ik wil doen, want daarvoor is het onderwerp te zwaarwegend. De hele discussie bij het algemeen overleg is van dien aard geweest, dat ik mevrouw Swildens verzoek om ermee akkoord te gaan dat ik schriftelijk een reactie op dit punt geef voordat deze motie in stemming komt.

Mevrouw **Swildens-Rozendaal** (PvdA): Ik denk dat het een goed voorstel is om het schriftelijk af te handelen. Ik wijs de minister er nogmaals op dat wij het niet

ingewikkelder willen maken dan nodig is, omdat iedereen erbij gebaat is dat die toetsing kan plaatsvinden. Op dit moment vindt een dergelijke ethische toets bij import door de DEC's plaats. Wij verzoeken om deze zodanig vorm te geven dat hij vergelijkbaar is en uitgevoerd kan worden door de Commissie biotechnologie bij dieren. Ik hoop verder dat de minister voor alle technische en praktische problemen een oplossing vindt.

Minister **Brinkhorst**: Voorzitter! Ik begrijp de intentie van de geachte afgevaardigde. Wij worden in de Kamer en in het kabinet echter niet afgerekend op intenties, maar op resultaat. Ik zou dan ook willen dat wij een goed resultaat hebben en het niet laten bij intenties. Ik ben blij met haar reactie. De regering zal schriftelijk reageren en bezien op welke wijze, met behoud van de elementen die ik zojuist heb genoemd, inhoud kan worden gegeven aan de ingediende motie.

Minister **Borst-Eilers**: Voorzitter! Ik heb in het AO en in onze recente brief het grote belang van biotechnologisch onderzoek bij dieren voor het ontwikkelen van nieuwe behandelmethoden en geneesmiddelen voor de mensen al uitvoerig toegelicht. De heer Brinkhorst heeft dit punt ook op een zodanig goede wijze in zijn betoog vervlochten, dat ik geen behoefte heb om daar nog iets op aan te vullen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een later tijdstip over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 12 oktober 2000 over **het asielbeleid**.

De heer **Kamp** (VVD): Mevrouw de voorzitter! Drie weken geleden stond het algemeen overleg over het asielbeleid in het teken van het cijfer 3: voor het derde achtereenvolgende jaar meer dan 40.000 asielzoekers,

drie keer het Europese gemiddelde, in de afgelopen drie jaar is de werkvoorraad asiel bij de IND verdrievoudigd, het aantal asielzoekers zal eind 2001 bij de COA in opvang verdrievoudigd zijn vergeleken met drie jaar geleden en een asielprocedure duurt op dit moment bijna drie jaar, inclusief bezwaar en beroep. Een van de belangrijkste oorzaken van de problematiek is het ongehoord hoge percentage ongedocumenteerden. Vandaar dat ik de volgende uitspraak aan de Kamer voorleg.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de tijdige en correcte afhandeling van asielaanvragen ernstig bemoeilijkt wordt door het geheel ongedocumenteerd zijn van bijna 80% van de asielzoekers;

overwegende, dat in Denemarken 32% van de asielzoekers ongedocumenteerd is en ook in andere landen dit percentage lager ligt dan in Nederland;

voorts overwegende, dat de Wet ongedocumenteerden niet het gewenste effect heeft gehad en dat bij slechts 4% van de asielaanvragen is beslist onder mede toepassing van de wet;

nodigt de regering uit mede op grond van ervaringen in Denemarken, België, Frankrijk en Zwitserland met een pakket maatregelen te komen gericht op het fors terugdringen van het percentage ongedocumenteerde asielzoekers,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Kamp. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 543 (19637).

De heer **Middel** (PvdA): De heer Kamp noemt Denemarken in zijn motie. Vraagt hij de regering om met gelijksoortige maatregelen te komen als in Denemarken, zoals het opsluiten van mensen, louter en

Kamp

alleen omdat zij ongedocumenteerd zijn?

De heer **Kamp** (VVD): Denemarken is ook een land van de Europese Unie en is gehouden aan het Europese verdrag voor de rechten van de mens en aan het internationale Vluchtelingenverdrag van Genève uit 1951. Denemarken stelt naar iedere asielzoeker die binnenkomt en die geen documenten heeft, een intensief onderzoek in en houdt de mensen in afwachting van dat onderzoek vast. Ik vind dat een van de maatregelen die overwogen kunnen worden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Bepleit de heer Kamp met deze motie aanpassing van de wet?

De heer **Kamp** (VVD): Wat ik hier bepleit, is door het nemen van op uitvoering gerichte maatregelen te komen tot een drastische terugdringing van het percentage ongedocumenteerde asielzoekers. Ik denk dat dat voornamelijk zal kunnen in de sfeer van de uitvoering en dat wij daarvoor een pakket maatregelen moeten krijgen. Mocht blijken dat het dan nog niet werkt, dan zal de volgende stap zijn dat wij gaan kijken naar de wet, maar nu pleit ik vooral voor maatregelen in de sfeer van de uitvoering.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U pleit dus voor maatregelen binnen het bestaand wettelijk kader.

De heer **Kamp** (VVD): Ja.

De heer **Middel** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Ik dien namens mijn fractie een motie in over hetzelfde onderwerp. Ik heb overigens nooit ontkend dat de heer Kamp een punt heeft. Het percentage ongedocumenteerde of verkeerd gedocumenteerde asielzoekers is inderdaad hoog, maar de motie van de heer Kamp gaat ons te ver.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat nog altijd een ruime meerderheid van de zich in

ons land meldende asielzoekers onvolledig, onjuist of in het geheel niet gedocumenteerd is;

overwegende, dat met name door een streng en rechtvaardig toelatings- en vertrekbeleid asielzoekers met louter economische motieven kunnen worden ontmoedigd om naar Nederland te komen;

voorts overwegende, dat de resultaten van de vorig jaar ingevoerde Wet ongedocumenteerden tot dusver achterblijven bij de destijds door regering en Kamer geuite verwachtingen;

verzoekt de regering binnen het vastgesteld wettelijk kader zo spoedig mogelijk aanvullende instrumenten in te voeren waarmee het percentage ongedocumenteerden kan worden teruggedrongen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Middel. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 544 (19637).

De heer **Hoekema** (D66): Voorzitter! De heer Kamp heeft een punt, evenals de heer Middel. De heer Middel wil binnen het vastgestelde wettelijk kader aanvullende instrumenten invoeren. Waar denkt hij dan aan?

De heer **Middel** (PvdA): Het opsluiten van asielzoekers valt volgens ons niet binnen het wettelijk kader. Ik denk meer aan het fouilleren op het moment van aanmelding. Hier is al eerder over gesproken en dit kan snel worden ingevoerd. De Kamer moet de staatssecretaris vandaag al de mogelijkheid daartoe bieden. Ik noem ook de verlenging van de AC-procedure, een punt dat eerder door de VVD naar voren is gebracht. Hier zou een onderzoek naar worden gedaan. Ik neem aan dat er binnen de boezem van het kabinet nog wel andere voorstellen leven.

De heer **Hoekema** (D66): Wat is de meerwaarde van uw motie? Vraagt u de staatssecretaris eigenlijk: help, verzin een list, want de huidige wet wordt niet goed uitgevoerd?

De heer **Middel** (PvdA): Wij hebben

meermalen geconstateerd dat, ondanks invoering van de wet terzake, het aantal ongedocumenteerden of verkeerd gedocumenteerden onaanvaardbaar hoog blijft, namelijk meer dan 80%. De wet die al ruim een jaar in werking is, is dus niet effectief gebleken.

Wij wensen ons echter op twee punten met nadruk te distantiëren van de opstelling van de VVD. In de eerste plaats roept de VVD voortdurend dat er vooral minder asielzoekers naar Nederland moeten komen en verder is deze partij niet erg geïnteresseerd in details. Wij zijn van mening dat degenen met economische motieven geweerd moeten worden. Hiervoor moet een zodanig beleid worden gevoerd dat er een preventieve werking van uitgaat. Op die manier bereiken wij een vermindering van het aantal asielzoekers, calamiteiten uitgezonderd. Je weet namelijk nooit welke ramp zich morgen voordoet. Voor ons telt het resultaat, terwijl de VVD de vermindering van het aantal asielzoekers vooropstelt. Dat is een andere manier van denken. Daar komt bij dat wij geen mensen willen opsluiten louter en alleen vanwege het feit dat zij geen documenten hebben.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter! Er is alleen nog een licht verschil in retoriek tussen de VVD en de PvdA. De VVD bepleit in haar motie een pakket extra maatregelen binnen het bestaande wettelijk kader. De PvdA bepleit aanvullende instrumenten binnen datzelfde kader. Wat is het verschil tussen beide moties?

De heer **Middel** (PvdA): Dat antwoord heb ik zojuist gegeven naar aanleiding van de vraag van de heer Hoekema. Het lijkt mij niet nodig om dat te herhalen.

De **voorzitter**: Dat hoeft u ook niet te doen. Mevrouw Halsema, ik heb wel begrepen wat het verschil is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik heb nog een vraag.

De **voorzitter**: De laatste dan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dank u wel. Ik zie het verschil niet, maar goed.

De heer Cohen, staatssecretaris van Justitie

De heer **Middel** (PvdA): U heeft het antwoord kennelijk niet gehoord.

De **voorzitter**: Doet u dat nu niet, mijnheer Middel.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Uit dat antwoord heb ik geen verschil tussen beide moties kunnen opmaken. Hoe verhoudt deze motie zich tot de opstelling van de PvdA bij de behandeling van de Wet ongedocumenteerden, nog geen twee jaar geleden? De wet mocht geen keiharde maatregel zijn en zij zou het gevaar van criminalisering van asielzoekers in zich dragen. Het was de PvdA er alles aan gelegen om de balans met bescherming te behouden. Nu wilt u aanvullende harde maatregelen. Hoe moet ik dat begrijpen?

De heer **Middel** (PvdA): Het woord "hard" is van mevrouw Halsema, en niet van ons. De Wet ongedocumenteerden is een aanvullend middel. Wat wij destijds over de intentie van die wet hebben gezegd, zeggen wij nog steeds. Maar wij moeten gewoon wel reëel zijn – en ik hoop dat GroenLinks dat ook kan zijn – en constateren dat de effecten van de wet in de anderhalf jaar dat die wet nu in werking is, bijna nihil zijn.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks):

Voorzitter! Zou ik een laatste vraag mogen stellen?

De **voorzitter**: Mevrouw Halsema, er wordt over dit onderwerp iedere keer een politiek debat gevoerd. Wij zouden nu alleen even korte vragen ter verheldering en verduidelijking van de motie stellen. U mag het dus in één zin aangeven.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): In één zin, een vraag...

De **voorzitter**: Nee, een heel korte zin. Ik weet hoe u dat meteen uitlegt.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De resultaten van de wet zijn nihil.

De heer **Middel** (PvdA): Bijna nihil.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Is de heer Middel het niet met mij eens dat het beter zou zijn om de wet op te heffen? Ook hij vond toen al dat het een wassen neus was. En dat is gebleken!

De heer **Middel** (PvdA): Ik wil even afwachten waarmee de regering nog meer komt, behalve de twee voorbeelden die ik genoemd heb. Maar als dat een pakket is dat effectiever is dan een wet, dan zou je inderdaad van die wet af kunnen. Maar zover zijn wij nog niet. Je moet

geen oude schoenen wegdoen voordat je nieuwe hebt.

□

Staatssecretaris **Cohen**: Mevrouw de voorzitter! Ik wil uitsluitend reageren op beide ingediende moties en laat de inleidende woorden van de heer Kamp nu maar voor wat ze zijn. De moties gaan over de Wet ongedocumenteerden. Ik wil nog een keer in herinnering roepen dat deze wet geen zelfstandig instrument in zich heeft, maar een aanvulling biedt op andere punten. Ik constateer als zodanig dat die wet wel steeds beter functioneert. Op dat punt is trouwens sprake van een verschil tussen beide moties. In de motie van de heer Kamp wordt gezegd dat de wet "niet het gewenste effect heeft gehad", terwijl in de motie van de heer Middel staat dat "de resultaten van de vorig jaar ingevoerde Wet ongedocumenteerden tot dusver achterblijven". Als ik bijvoorbeeld kijk naar de wijze waarop het percentage afdoeningen in het AC zich ontwikkelt, en dat dit met name ook sinds de eerste drie maanden van dit jaar echt structureel boven de 15 zit, dan is dat mede te danken aan de Wet ongedocumenteerden. Dat is een gegeven dat bij de evaluatie van de wet nog niet kon worden meegenomen. In die zin ben ik het dus ook niet eens met de stelling in de motie-Kamp, dat die wet helemaal niet het gewenste effect heeft gehad. Maar dat het nog beter kan en dat die wet, wat dat betreft, ook nog niet is uitgewerkt, dat staat voor mij wel als een paal boven water.

Er wordt gevraagd om aanvullende instrumenten. Er zijn er in het debat drie over tafel gegaan. Ik noem allereerst het vasthouden in Denemarken. Dat onderwerp is al eerder aan de orde geweest. De regering wil deze activiteit niet volgen. Als dat een belangrijk onderdeel is van de motie van de heer Kamp, dan is dat wat mij betreft ook een reden om de Kamer de aanvaarding van die motie te ontraden.

De heer Middel heeft twee aanvullende activiteiten genoemd. Hij heeft gesproken over het mogelijkerwijs eerder fouilleren. In de nieuwe wet staat dat dit helemaal aan het begin van de procedure mogelijk is. Dat is mogelijk zodra mensen zich hebben aangemeld, dus nog voordat zij naar de tijdelijke

Cohen

noodvoorziening gaan. Dat hebben wij inderdaad tot dusver niet ingevoerd, omdat wij ook niet zeker weten hoe daarop gereageerd zou worden door de rechterlijke macht. Maar op zichzelf is het iets wat op dit ogenblik uitgevoerd zou kunnen worden.

De heer Middel heeft voorts de uitbreiding van de AC-procedure genoemd. Daarover is bij de behandeling van de wet een motie aangenomen. Ik heb indertijd gezegd dat die in het najaar door de regering zou worden uitgewerkt. Daar zijn wij mee bezig en ik verwacht dat men mij daarover binnen enkele weken zal rapporteren. Als dat een rapportage is waarmee wij uit de voeten zouden kunnen, dan zeg ik graag toe dat ik die zo snel mogelijk aan de Kamer zal toesturen.

De heer **Hoekema** (D66): De staatssecretaris noemde zojuist het middel van het eerder fouilleren. Hij heeft daar op dit ogenblik wat moeite mee, omdat hij bezwaren verwacht van de rechterlijke macht. Het wordt wel mogelijk op grond van de nieuwe Vreemdelingenwet. Denkt hij nu dat de rechterlijke macht een soort anticiperende werking zal gaan toepassen voor die nieuwe wet? Trekt hij op grond daarvan die conclusie? Wat zouden wij op dit ogenblik wel kunnen doen?

Staatssecretaris **Cohen**: Dat weet ik niet. Het is altijd heel lastig om te voorspellen hoe dat zal gaan. Op zichzelf is het mogelijk om dat te proberen. Ik ben ertoe bereid om, vooruitlopend op de wet, dat middel in te zetten. Als dat de aanvullende instrumenten zijn die door de heer Middel naar voren worden gebracht, dan kan ik zijn motie ook zien als een ondersteuning van het door de regering gevoerde beleid. Dan heb ik er in die zin ook geen problemen mee.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een later tijdstip over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 12 oktober 2000 over **het project mainportontwikkeling Rotterdam**.

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! Het project mainportontwikkeling Rotterdam kent twee gelijkwaardige dragers: de mainportontwikkeling en de leefbaarheid. Bij de groene impuls legt het kabinet een koppeling tussen het aanlegbesluit en de fasering van landaanwinning en het realiseren van 750 ha natuur- en recreatiegebied. Het kabinet ziet, zo bleek vorige week, voornamelijk de 750 ha inclusief de compensatie. Aangezien compensatie toch moet – zie nationale en Europese wetgeving – en de 750 ha de drager is van de consensus over het PMR, vragen wij duidelijkheid ten gunste van draagvlak en daardoor tempo, passend bij de urgentie van dit vraagstuk. Wij dienen daartoe een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de nevenschikte PMR-doelstellingen van mainportontwikkeling en leefbaarheid in een zorgvuldige PKB-procedure nader zullen worden uitgewerkt;

overwegende, dat de realisatie van 750 ha natuur- en recreatiegebied bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving en het vestigingsklimaat;

overwegende, dat daarnaast (inter)nationale natuurbeschermingswetgeving verplicht tot natuurcompensatie, afhankelijk van het uiteindelijke PKB-besluit over de landaanwinning;

constaterende, dat het draagvlak voor PMR bij de medeoverheden en maatschappelijke organisaties onder meer gestoeld is op consensus over beide aspecten;

verzoekt de regering in de PKB, naast de wettelijke natuurcompensatie, het realiseren van 750 ha natuur- en

recreatiegebied zeker te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Feenstra, Ravestein, Van der Knaap en Klein Molekamp. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 18 (24691).

Mevrouw **Ravestein** (D66): Voorzitter! Ik ben wat in verarring geraakt. Mag ik alleen maar het woord voeren als ik een motie indien? Dat is bijna een oproep tot het indienen van moties.

De **voorzitter**: Ik ga deze discussie nu niet met u voeren. Wij hebben dit bij de regeling van werkzaamheden afgesproken. Het alternatief is 's nachts na twaalfen of vrijdagmorgen.

Mevrouw **Ravestein** (D66): Dan sluit ik mij aan bij het betoog van de heer Feenstra.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter! Of er een tweede Maasvlakte komt, is natuurlijk nog lang geen uitgemaakte zaak. De GroenLinks-fractie is daar ook blij mee. Wij hebben in het AO een pittig debat gevoerd en er zullen er nog vele volgen over de tweede Maasvlakte.

De GroenLinks-fractie is het van harte eens met de 750 ha natuur- en recreatiegebied. Wij geven daar onze steun aan.

In het AO hebben wij nog twee andere zaken prominent naar voren gebracht. Daarover wil ik twee moties indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening, dat conform de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer in haar rapport "Beleidsinformatie Betuweroute", bij een groot infrastructureel project als het PMR er eerst een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd dient te worden alvorens er een